

Referat fra møde i Udvalget for Plantegenetiske Ressourcer onsdag den 7. december 2016

Deltagere: *Formand* Birte Boelt, Aarhus Universitet
Ahmed Jahoor, Nordic Seed A/S
Anders Søndergaard Larsen, DLF
Kirsten Jørgensen, Københavns Universitet
Lisbet Dahl, Pometet, Københavns Universitet
Lars Jacobsen på vegne af Hanne Lakkenborg Kristensen, Aarhus Universitet, Årslev
Bruno Sander Nielsen, Landbrug & Fødevarer
Anne Fabricius, Dansk Gartneri
Hans Erik Svart, Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning
Erling Frederiksen, Frøsamlerne
Jette Nydam Hansen, NordGen
NaturErhvervstyrelsen (NAER) Kim Holm Boesen og Birgitte Lund (referent)

Afbud fra: Mogens Nygaard Olesen, Foreningen danske Planteforædlere; Jens Kr. Ege Olsen, LKF Vandel; Erik Dahl Kjær, Københavns Universitet; Lars Sørensen, Økologisk Landsforening; Peter Bavnshøj, Dansk Landbrugsmuseum; Claus Saabye Erichsen, Dakofo; Gerhard Deneken, Tystoftefonden.

Punkt 1. Velkommen

Formanden bød medlemmerne velkommen.

Punkt 2. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt som følger:

1. Velkommen
2. Godkendelse af dagsorden
3. Meddelelser
 - a. Formanden
 - i. Udvalgets møder og temadag i 2016
 - b. NaturErhvervstyrelsen
 - i. GMO
 - ii. Orienter om proces for Genetiske Ressource Projektordning 2016
 - iii. NordGen -20 års plan
 - iv. Nordisk PPP-præplanteforædling
 - c. Medlemmerne

4. Strategi for jordbrugets plantegenetiske ressourcer:
 - a. Gennemgang og diskussion
 - b. Videre proces
5. Forslag til emner for næste møde i udvalget
6. Næste møde

Punkt 3. Meddelelser

a. Formanden

Udvalgets møder og temadag i 2016: Formanden redegjorde for de seneste aktiviteter i udvalget herunder det første møde i det nye udvalg i maj 2016 med oplæg fra NaturErhvervstyrelsen om grundlaget for udvalgets arbejde på området. I juni blev der afholdt en temadag om jordbrugets plantegenetiske ressourcer, hvor der bl.a. blev diskuteret input til den nye strategi for jordbrugets plantegenetiske ressourcer. Efter forslag fra formanden blev det aftalt, at oplæg både fra udvalgets møde og temadagen bliver lagt ud styrelsens hjemmeside, som referat fra de to sidste aktiviteter.

b. NaturErhvervstyrelsen

- i. *GMO:* SANTE F er EU Kommissionens afdeling for kontrol af de kompetente myndigheder i relation til foder- og fødevarerområdet i medlemsstaterne. De kontrollerer, at medlemsstaterne overholder deres forpligtelser ift. EU-direktiver og -forordninger. NAERs kontrol med GMO-frøområdet blev kontrolleret i oktober, hvor Sante F besøgte to frøvirksomheder og NAERs håndtering af verserende sager blev gennemgået. Sante F's foreløbige konklusion efter mødet var, at NAER lever op til sine forpligtelser for kontrol af GMO'er. NAER har overtaget udsætning af GMO'er i miljøet fra Miljøstyrelsen. NAER har foretaget en risikovurdering og på baggrund af en verserende sag om utilsigtet dyrkning af en GM raps har NAER gennemført en GMO screening i udsæd af raps produceret i DK, samt basisfrø af lucerne. Valget er faldet på disse to arter fordi utilsigtet tilstedeværelse af dem begge, kunne have store konsekvenser for miljøet og for frøbranchen. Der blev ikke fundet GMO i de analyserede prøver.
- ii. *Orienterer om proces for jordbrugets Genetiske Ressource Projektordning 2016:* Det blev oplyst, at ved at trække processen er der fundet flere midler til puljen. Mandag den 12. december 2016 vil alle ansøgerne modtage besked på afgørelsen af deres ansøgning.
- iii. *NordGens 20 års plan:* NordGen har fået godkendt et omfattende dokument af NordGens bestyrelse "Long-term management plan for NordGen Plants", som beskriver hvordan NordGen vil reducere sit efterslæb, bl.a. regenerering af frømateriale. Der vil være fokus på kerneområder, at sikre den langsigtede bevaring af accepterede accessioner med nordisk oprindelse og nordisk relevans samt den tilhørende dokumentation om materialet.
- iv. *Nordisk PPP-præplanteforædling:* Det nordiske offentlige private partnerskab (PPP) indenfor planteforædling blev igangsat i 2011 med NordGen som sekretariat. Partnerskabet omkring præ-planteforædlingen er både fra offentlig og privat side fortsat vurderet positivt ligesom det har fortsat opbakning. I 2014 besluttede de nordiske ministre, herunder tidligere dansk fødevarerminister, at fortsætte samarbejdet om det nordiske offentlige private partnerskab (PPP) om præplanteforædling i Norden. Danmark tilkendegav således i perioden 2015 – 2017 at udvide sit partnerskab ved at bidrage til både et A-budget og et B-budget i lighed med Island og Sverige. Forud for det kommende ministermøde i Nordisk Ministerråd for Fiskeri, Havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug (MR-FLLS) i sommeren 2017 vil der blive arbejdet på at

afklare dansk position om, hvorvidt Danmark ønsker at fortsætte den offentlige finansiering af PPP samarbejdet i en ny periode 2018 – 2020. I publikationen ”Promoting Nordic Plant Breeding for the Future” er de finansierede projekter beskrevet. Publikationen kan downloades fra NordGens hjemmeside:

<http://www.nordgen.org/index.php/skand/content/view/full/1907>

c. Medlemmerne

Foreningen Frøsamlere orienterede om den igangværende proces i EU, hvor der er rejst en omfattende kritik af det Europæiske Patentkontors (EPO) praksis i de senere år med at give patenter på planter. Dette vurderes af mange som værende i strid med intentionerne i EU's lovgivning på området. Senest har Kommissionen den 8. november 2016 offentliggjort et ”Explanatory Statement” som ganske klart siger, at EPOs praksis mht. til patenter på planter, f.eks. tomater og broccoli, ikke er i overensstemmelse med intentionerne i hverken lovgivningen eller i det forberedende lovarbejde for området. De 39 lande der har tilsluttet sig Patentmyndigheden skal i løbet af foråret tage stilling til, hvorledes Patentkontoret kan bringe sin praksis i overensstemmelse med lovgivningen. Patentmyndigheden er en selvstændig myndighed og er dermed ikke direkte underlagt EU's styrende organer. Koalitionen ”No Patents On Seeds” og de europæiske landmænd (COPA COGECA) er enige om, at det ikke skal være muligt at tage patenter på planter og biologiske processer. Bl.a. fordi patenter kan forhindre videre forædling af planterne i modsætning til EU's sortsbeskyttelsens-system. Der tilbagestår at få afklaret, hvornår en proces er biologisk, og hvornår den er ”teknologisk”. De fremstormende nye planteforædlingsteknikker gør en sådan afklaring nødvendig.

Punkt 4. Strategi for jordbrugets plantegenetiske ressourcer

d. Gennemgang og diskussion

e. Videre proces

NaturErhvervstyrelsen fremlagde forskellige muligheder for, hvem det er der skal stå bag strategien, f.eks. om det skal være ministeriets eller udvalgets, som begge vil kunne blive forelagt ministeren med mulighed for at skrive forordet i strategien. Som udgangspunkt blev der stilet efter, at ministeriet skulle stå bag strategien, og at den samtidig ville blive tilbudt ministeren i forhold til forordet.

Herefter åbnede formanden op for at give medlemmerne mulighed for generelt og overordnet at komme med synspunkter til den fremsendte strategi. Efterfølgende fulgte en gennemgang af alle hoved- og underoverskrifter. De konstruktive forslag og kommentarer vil blive indarbejdet i et nyt udkast.

Udkast til strategien vil blive revideret i forhold til, at ministeriet står bag strategien. Det opdaterede udkast til strategien vil blive sendt til udvalget i begyndelsen af det nye år med mulighed for at kommentere. Endelig vil strategien blive forelagt udvalget for godkendelse på et møde i begyndelsen af det nye år.

Punkt 5. Forslag til emner for næste møde i udvalget

Dette punkt på dagsordenen blev kun hastigt gennemgået. Men hovedformålet med dette møde vil være, at udvalget godkender strategien.

Punkt 6. Næste møde

NaturErhvervstyrelsen udsender en doodle hurtigst muligt for at fastsætte en dato i slutningen af januar 2017 eller i begyndelse af februar 2017.